

Nasedli splav na reki Bistriti je bilo treba izvelči s traktorjem. (Cveta Potočnik)

V Bukovini številne folklorne skupine negujejo izročilo narodnih plesov, glasbe in noš. (Cveta Potočnik)

V Bukovini čas ni gospodar ljudi

V Bukovini, hriboviti deželi, prekrti z velikimi bukovi gozdovi v romunskem delu Moldavije, je geografska odmaknjenost omogočila ohranitev izjemnih sakralnih spomenikov in tradicionalnega življenja v podeželskih naseljih

CVETA POTOČNIK

Slabih 500 kilometrov je od romunske prestolnice do Bukovine, ki na severu meji na Ukrajino in jo Romuni prištevajo med eno izmed svojih šestih zgodovinskih pokrajin. Če bi bila do tja zgrajena avtocesta, to niti ne bi bila pretirano velika razdalja, ker pa ni, vožnja po cestah, ki sicer imajo evropsko oznako, čeprav si tega vedno ne zaslužijo, traja kar nekaj ur. Vendar pa je prav razmeroma slaba prometna povezava pripomogla, da se Bukovine in tudi sosednje gorate regije Maramures ni dotaknila industrializacija. Do tja ni seglo uničevanje stare sakralne in kmečke arhitekture. Na teh narodnostno mešanih območjih tako še danes gojijo mnoge stare običaje in obrti, ne le za praznike nosijo ročno izdelane živobarvne narodne noše, za preživetje pa sta še vedno najpomembnejša živinoreja in gozdarstvo. Bukovina sicer sodi med gospodarsko najmanj razvit predel Romunije, zato pa se njeni prebivalci ponašajo z ustvarjalno močjo, mnogimi nadarjenimi glasbeniki, slikarji, pisatelji in mojstri domače obrti. In čeprav življenje v gorati in gozdnati deželi z zelo hudimi zimami ni lahko, so ljudje radoživi in čas ni njihov gospodar.

Moldavske cerkve so zgradili pred odkritjem Amerike

Iz Bukarešte se proti severu sprva vozimo skozi puščobno ravnino s številnimi ostanki megalomansko zastavljene industrializacije iz obdobja Ceausescovega režima in skozi slabo vzdrževana socrealistična naselja, zaradi katerih so porušili marsikatero vas z vsemi zgodovinskimi pričevanji vred. Vendar pa se neobdelana ravnica postopoma začne prelivati v velika, bolj ali manj na tradicionalen način obdelana žitna in koruzna polja ter še kasneje v vinorodne griče in velike pašnike na prvih obronkih Karpatov.

Bukovina je dežela cerkva in samostanov, ki so pogosto podobni utrdbam. V drugi polovici 15. stoletja je Moldaviji vladal mož, ki se ga Romuni spominjajo z občudovanjem, saj je dežela takrat dosegla gospodarski in kulturni razcvet. To je bil odločen in pogumen knez Štefan Veliki, ki je po vsaki vojaški bitki, zlasti proti

Moldavski samostan Voronet slovi zlasti po freski Zadnja večerja. (Cveta Potočnik)

Turkom, dal zgraditi eno cerkev ali samostan, skupaj 43, mnoge pa so dali zgraditi tudi njegovi nasledniki. Večina je že obnovljenih, tudi druge lokalno prebivalstvo z vsemi sredstvi skuša ohraniti pred zobom časa. Podobno se dogaja tudi drugod po Romuniji in po koncu Ceausescuove strahovlade je celo zraslo veliko novih cerkva. Gradnja cerkva in utrdb Moldaviji ni pomagala in leta 1538 so jo za dvesto let zavzeli Turki. Ponovni razcvet je doživela po letu 1744, ko so si jo podredili Habsburžani in je s Poljaki, Rusi, Židi, Ukrajinci, Slovaki, Nemci in drugimi priseljenci, ki so jih prepričali ugodni davki, nastalo povsem drugačno kulturno ozračje. Habsburžani so se zavzeli za obnovo in ohranitev sakralne in druge srednjeveške stavbe dediščine, ki še danes dajejo krajini prepoznaven pečat.

Najbolj dragoceno dediščino predstavljajo pravoslavne cerkve - samostani s poslikano zunanostjo, osem jih je uvrščenih tudi na Unescov seznam svetovne kulturne dediščine. Te razmeroma majhne cerkve med obredi niso mogle sprejeti vseh vernikov, saj tudi ne bi razumeli obreda v njim tujem jeziku, zato so zanje na zunanji strani naslikali freske z versko vsebino in tudi prizore iz vsakdanjega življenja in prijelo se jih je ime Biblija za revne. Romuni so ponosni, da je bil samostan Voronet, imenovan tudi Sikstinska kapela Orienta in eden najlepših moldavskih samostanov, zgrajen že štiri leta pred odkritjem Amerike, torej leta 1488, in da so se originalne barve, tudi pariško modra kot podlaga fresk, obdržale vse do danes. Močne barve so uporabljali zato, da bi pri vernikih zbudili čustva, in medtem ko je za samostan Voronet značilna modra barva, je za Sucevito zeleno-rdeča, za Moldovito rumena, za samostan Humor rdeča in za Arbore zelena.

Poslikani moldavski samostani, kot jim pogosto rečejo, so dostopni iz Suceave, današnjega in zgodovinskega glavnega mesta Bukovine, ali mest Gura Humorului in Campulung Moldovenesc. Medtem ko v Suceavi naj-

demo tudi nekaj večjih hotelov, je v zadnjih dveh predvsem veliko manjših družinskih penzionov in v okoliških vaseh tudi kmetij, ki sprejemajo turiste. Razen tega da so cene zelo dostopne, sobe pa si brez težav rezerviramo tudi preko interneta, v manjših penzionih ali na kmetijah lažje pride mo do stik s prijaznim lokalnim prebivalstvom ter tradicionalnim načinom življenja in prehranjevanja.

Starožitna podoba krajine in življenja

Po Bukovini imajo veliko folklornih skupin, ki gojijo temperamentne narodne plesne in zlasti v manjših naseljih so stare obrti in spretnosti še vedno del vsakdana. To so vezenje doma stkanega platna, izdelovanje pisanih preprog, predenje volne ali barvanje pirhov. Dolgo tradicijo imajo tudi suhorobarstvo in izdelovanje predmetov iz lesa, črno lončarstvo v kakšnih 30 vaseh, še vedno pa je tudi veliko mojstrov, ki znajo na zunanost hiše naslikati ornamente s cvetličnimi, živalskimi ali geometrijskimi motivi. Ornamenti v živih barvah, ki ovijajo hiše kot pasovi, krasijo hiše zlasti v dolini reke Bistrite. Na njenih bregovih leži tudi vas Ciocanesti s kakšnimi 100 hišami. Ker se pri vsaki hiši še ukvarjajo s katero izmed starih obrti ali dejavnosti, so vas razglasili za živ etnografski muzej.

Med tradicionalne dejavnosti sodi tudi splavarjenje lesa po reki Bistriti, dandanes na splave "naložijo" tudi turiste. Vendar pa utegne biti spust s splavi, narejenimi iz velikih težkih hlovodov, kar nevaren. Doživela sem, da so v konvoj povezani veliki splavi zaradi nizkega vodostaja Bistrite nasedli in na pomoč so morali priskočiti kmetje s traktorji. Podobno adrenalinsko doživetje je vožnja s starimi kmečkimi vozovi, v katere vprežejo konje. Teh imajo v Bukovini veliko več kot avtomobilov. V primerjavi s spustom na splavu ali vožnjo s kmečkim vozom za turiste je veliko mirnejša vožnja z Mocanito, stoletje starim obnovljenim ozkotirnim parnim vlakom na

Lokalno pridelana hrana jeokusna in tudi paša za oči. (Cveta Potočnik)

drva, kakršne so svoj čas uporabljali za prevoz hlovodov iz strmih karpatskih gozdov v dolino. Muzejski vlak vozi med Moldovito z istoimenskim samostanom in Argelom. Kakšnih 20 kilometrov dolga proga, speljana vzdolž reke Rasca, je sprva zelo položna, nato pa se vse bolj strmo vzpenja preko številnih lesenih mostov. Ob progi turisti pozdravljajo nasmejani domačini,

lep je pogled na hiške sredi majhnih vrtov, obdanih z lesenimi ograjami, na katerih sušijo živobarvne preproge. V hribovski vasi Ciocanesti sredi velikih bukovi gozdov muzejski vlak pričakajo domačini v narodnih nošah in s tradicionalnimi glasbili, kot dobrodošlico ponudijo sveže pečene pletenice, različne sire, mesnine in borovničev, predvsem pa svoj pristen nasmeh.

RANGE ROVER VEČER OPEN

Večerov odprti golf turnir pod pokroviteljstvom Avtocentra Šerbinek

5. maj 2012 – Golf Grad Mokrice

V letošnjem letu bo Časopisno-založniško podjetje Večer organiziralo šest odprtih golf turnirjev, ki bodo namenjeni sproščnemu druženju golfistov z ravno dovolj tekmovalnosti.

Turnirji bodo odprti, udeležijo pa se jih lahko vsi amaterski igralci golfa z urejenim statusom aktivnega igralca za tekoče leto.

Prijave sprejema recepcija golf igrišča po tel. 07 457 42 46 ali po elektronski pošti golf@terme-catez.ro do 3. 5. 2012 do 16. ure.

Ob prijavi povprašajte tudi za ugodne pakete igranja in namestitve v hotelu Golf Grad Mokrice.

Naslednji turnir bo 19. maja na golf igrišču Ptuj.

Vabljeni!

Večerov golf turnir

Cena igranja: 43 €
(10 € za imetnike letnih in UGC-kart)

RANGE ROVER VEČER

Avtocenter Šerbinek

Lumar

LAŠKO

Radenska

ROGAŠKA

TERME CATEZ

Cena vsebuje igralnino, startnino, malico, kosilo in promocijsko pijačo. Razpis turnirja je objavljen na spletni strani www.golfportal.info.